

ПРОГРАМА

за развитие на читалищната дейност в Община Шумен през 2014 година

Годишната програма за развитие на читалищната дейност в Община Шумен за 2014 година цели обединяване на усилията за развитие и утвърждаване на читалищата като важни обществени институции, реализиращи културната идентичност на общината, региона и страната в процесите на всеобхватна глобализация.

Програмата за развитие на читалищната дейност в Община Шумен за 2014 година се създава в изпълнение на чл. 26а, ал. 2 от Закона за народните читалища, въз основа на направените от читалищата в общината предложения за дейността им през 2014 г. и е съобразена със стратегическите документи за развитието на Общината.

Програмата ще подпомогне и популяризира годишното планиране и финансиране на читалищните дейности.

Читалищата са традиционни самоуправляващи се български културно-просветни сдружения в населените места, които изпълняват задачи от държавната и общинска културна политика.

На територията на Община Шумен има 34 съдебно регистрирани читалища. Те са вписани и в Регистъра на народните читалища към Министерството на културата. Народните читалища в Община Шумен са основен и стабилен фактор в развитието на местната култура в частност и като цяло на българската култура, утвърдили се не само като културни центрове, но и като такива на гражданското общество.

Субсидиите на читалищата се разпределят при строго спазване на Закона за народните читалища и изработения от Министерството на културата и съгласуван с Министерството на финансите и НСОРБ „Механизъм за разпределяне на общинската субсидия за читалищата”. За 2014 г. на община Шумен са предоставени 103 бройки с държавна субсидия 6 400 лв.

С решение на Общински съвет Шумен е отстъпено правото на безвъзмездно ползване на сградите на 32 читалища.

Читалищата в общината имат собствен потенциал за решаване на част от проблемите, които стоят пред тях, като:

1. Търсене на нови и разнообразни форми на дейността, усъвършенстване на предлаганите услуги и творчески прояви.
2. Привличане на нови читалищни членове, разширяване на социалния и възрастов състав в различните форми и събития.
3. Проучване и използване на нови практики. Иновативен мениджмънт.

Срещаните трудности в ежедневието на читалищната дейност са свързани с:

1. Остарялата материално-техническа база и недостиг на средства за ремонт и поддръжка на сградите.
2. Недостатъчно на брой компютърни конфигурации и техника и неосигурен достъп до интернет.
3. Необходимост за осигуряване от Министерството на културата на възможност за увеличаване на субсидираните бройки или индексирание на стандарта според инфлацията в страната.

За проблемите, описани по-горе се изисква активно партньорство между Община Шумен, местните власти, Министерството на културата и частния бизнес.

През 2013 г. приоритет за община Шумен беше запазване на уникалността на българското читалище. Доказателство за това е оказваната непрекъсната общинска методическа и финансова помощ от общината. Читалищната дейност активизира потенциала на шуменци, чрез разширяване на знанията на гражданите и приобщаването им към ценностите и постиженията на изкуството и културата. Център за обмяна на информации, чрез компютъризация, традиционни и нови прояви, концерти, лекции, беседи, изложби, шуменските читалища са част от културната динамика на града ни.

Съхраняването на българските традиции, чрез групи за автентичен фолклор е една от задачите в работата на шуменските читалища. Средище на традиции и съвременност са утвърдените празници и фестивали – Празник на динята в НЧ „Развитие 1895”, с. Салманово, Празник на чушките и домати, НЧ „Христо Ботев 1907”, с. Мараш, Празник на терлика, НЧ „Изгрев 1929”, с. Ветрище, Празник на гъозлемите, НЧ „Отец Паисий 1931”, с. Градище. Дейността на читалищата в региона е наситена с богата и разнообразна палитра от прояви с местен характер, активно участие в общински и национални изяви, създаване на творчески продукти и популяризиране на регионалната култура в международни форуми. Творчески и с новаторски решения се обогатява дейността на читалищните колективи. Любителското художествено творчество на известните колективи са мост за сътрудничество както в страната, така и в чужбина. През 2013 г. част от тях успешно гастролираха на международни сцени: хор „Родни звуци” при НЧ "Д. Войников 1856" в Полша и Румъния, вокална група „Буратино” към НЧ „Ст. Чилингиров 1963“ в Турция, Танцов състав към НЧ „Ас. Златаров 1872“, Дивядово в Сърбия, АНПТ „Мадара“ при НЧ „Т. Петков 1963" в Италия, Босна и Херцеговина, Детско-юношески ансамбъл „Звънче“ към НЧ "Т. Петков 1963" – Русия, ВФ „Малка серенада“ и балетно студио към НЧ "Д. Войников 1856" в Македония, Киноклуб „Мадарски конник“ към НЧ "Д. Войников 1856" в Македония.

Основна задача пред шуменските читалища е уреждането и поддържането на читалищната библиотека, чиято мисия е да бъде посредник между информацията и отделния потребител. Средище за малки и големи ,читалищните библиотеки, чийто фонд през 2013 г. наброява 439 583 библиотечни единици, пазят историята на книгата. Търсят се алтернативни начини за увеличаване и обновяване на фонда. През 2013 г. са закупени 2 644 библиотечни единици.

№	Народни читалища	Град/село	библиотечен фонд	закупени нови книги 2013
1	НЧ "Добри Войников - 1856"	гр. Шумен	159 359	387
2	НЧ "Тодор Петков - 1963"	гр. Шумен	17 336	82
3	НЧ "Стилиян Чилингиров - 1963"	гр. Шумен	17 934	526
4	НЧ "Боян Пенев - 1949"	гр. Шумен	15 679	190
5	НЧ "Напредък - 1869"	гр. Шумен	11 103	30
6	НЧ "Просвета - 1926"	гр. Шумен, кв. Макак	6 706	289
7	НЧ "Асен Златаров - 1872"	гр. Шумен, кв. Дивдядово	18 506	116
8	НЧ "Пробуда - 1958"	гр. Шумен	8 875	-
9	НЧ "Добри Люцканов - 1912"	с. Васил Друмев	5 274	224
10	НЧ "Развитие - 1907"	с. Дибиш	6 746	20
11	НЧ "Отец Паисий - 1931"	с. Градище	7 761	25
12	НЧ "Христо Ботев - 1927"	с. Новосел	8 407	22
13	НЧ "Пробуда - 1927"	с. Вехтово	6 805	31
14	НЧ "Развитие - 1895"	с. Салманово	7 714	111
15	НЧ "Извор - 1922"	с. Средня	11 333	60
16	НЧ "Просвета - 1880"	с. Ивански	18 151	7
17	НЧ "Паисий Хилендарски - 1927"	с. Черенча	8 895	-
18	НЧ "Св. Св. Кирил и Методий - 1928"	с. Лозево	7 498	55
19	НЧ "Пробуда - 1927"	с. Радко Димитриево	5 844	8
20	НЧ "Христо Ботев - 1929"	с. Друмево	10 486	-
21	НЧ "Напредък - 1920"	с. Царев Брод	16 101	16
22	НЧ "Просвета - 1925"	с. Илия Блъсков	4 490	4
23	НЧ "Изгрев - 1929"	с. Ветрище	3 900	25
24	НЧ "Назъм Хикмет - 1881"	гр. Шумен	17 858	16
25	НЧ "Просвета - 1908"	с. Мадара	14 319	91
26	НЧ "Отец Паисий - 1929"	гр. Шумен, кв. Мътница	4 575	71

27	НЧ "Христо Ботев - 1907"	с. Мараш	4 693	10
28	НЧ "Образование - 1898"	с. Овчарово		-
29	НЧ "Земеделец - 1900"	с. Велино	5 139	-
30	НЧ "Земеделец - 1903"	с. Панайот Волов	3 223	205
31	НЧ "Пробуда - 1933"	с. Благово	986	-
32	НЧ "Христо Ботев - 1926"	с. Струйно	3 704	23
33	НЧ "Екипе - 1997"	гр. Шумен		
34	НЧ "Евролил - 2005"	гр. Шумен	183	-
	ОБЩО:		439 583	2 644

Обогатена и увеличена е дейността на читалищата, които работят по програма „Глобални библиотеки“, привличайки различни възрасти и етноси: „Д. Войников 1856“, „Ст. Чилингиров 1963“, НЧ „Т. Петков 1963“, „Ас. Златаров 1872“, НЧ „Д. Люцканов 1856“ – с. В. Друмев, НЧ „Просвета 1908“ – с. Мадара, НЧ „Отец Паисий 1931“ – с. Градище, НЧ „Пробуда 1927“ – с. Вехтово, НЧ „Христо Ботев 1927“ – с. Новосел, НЧ „Земеделец 1903“ – с. П. Волов.

И през 2013 г. някои от читалищата, кандидатстваха пред Общински фонд „Култура“ за алтернативно финансиране на новаторски идеи и решения и с успех реализираха своите проекти:

- „Шумен разказва на Европа“ – НЧ „Ас. Златаров 1872“, кв. Дивдядово – 1 800 лв.;
- „Мадара – уникален символ, зареждащ с духовност“ – НЧ „Просвета 1908“, с. Мадара – 1 200 лв.;
- „Кулинарна разходка из Европа“ – НЧ „Д. Люцканов 1912“, с. В. Друмев – 825 лв.;
- „Илия Р. Блъсков – непознати житейски страници“ – НЧ „Напредък 1869“, Шумен – 650 лв.
- „Седмица на детето“ – НЧ „Т. Петков 1963“, Шумен – 640 лв.
- „Пътуващото огънче на баба“ – НЧ „Развитие 1895“, с. Салманово – 360 лв.
- „Европаизъм в Шумен“ – НЧ „Пробуда 1958“, Шумен – 320 лв.
- „Нощна сцена“ – НЧ „Ас. Златаров 1872“, Шумен – 1 500 лв.
- „Забави ход“ – НЧ „Ст. Чилингиров 1963“, Шумен – 1 500 лв.
- „Балетна сцена. 20 години школа по класически танци“ – НЧ „Б. Пенев 1949“, Шумен – 1 300 лв.
- „Различното „Звънче“ – НЧ „Т. Петков 1963“, Шумен – 1 000 лв.
- „Сладкопойни чучулиги“ – НЧ „Хр. Ботев 1926“, с. Струйно – 1 000 лв.
- „Шуменска красота – сътворена от деца“ – НЧ „Пробуда 1958“, Шумен – 500 лв.

За реализация на дейността, за творчески проекти, осъществяване на културен обмен и ремонт на сградния читалищен фонд Община Шумен подкрепи финансово през 2013 г. 34 читалища, както следва:

- Дейност и културен обмен на творчески продукти	- 99 823, 17 лв.
- Общински Фонд „Култура”	- 13 495, 00 лв.
- Ремонт на сградния фонд	- 13 343, 26 лв.
- Дофинансиране на отопление	- 18 687, 00 лв.
- Капиталов разход	- 9 864, 00 лв.
ОБЩО:	195 212, 43 лв.

Приоритет за 2014 г. е утвърждаване на читалищата в Община Шумен като традиционни културно-просветни и библиотечни средища и засилване на ролята им на съвременни информационни, социални и граждански центрове.

Цели

1. Осигуряване на устойчива подкрепа за читалищата в общината за реализирането на основните им дейности и развитието на съвременни форми на работа.

Стимулиране на читалищните дейности за съхранението и популяризирането на нематериалното културно наследство.

2. Разширяване обхвата на дейността на читалищата в обществено значими сфери, като социалната и информационно-консултантската.

Формиране на читалището като място за общуване и контакти, успешни социални практики и дарителски акции, повишаване ролята на читалищата за социалната и културна интеграция на различните общности в региона.

Участие в местното самоуправление и процесите на развитие на гражданското общество, участие в разработването на местни стратегии и превръщането на читалищата във фактор за обществен диалог.

3. Насърчаване на сътрудничество в областта на културата.

Участие, чрез креативни идеи в осъществяване на прояви с регионален характер: Ден на Шумен, Карнавал на плодородието, Великденски и Коледни празници и др.

Установяване на трайни и ползотворни контакти и участие на читалищата в културни мрежи на национално и международно ниво.

Създаване на творчески продукти за участие в интеграционните процеси и засилване на межкултурния диалог – фестивали, конкурси, творчески срещи.

За качествено постигане на посочените приоритет и цели през 2014 г. читалищата в Община Шумен ще реализират своите основни дейности чрез традиционни методи и по иновативни начини – уреждане и поддържане на библиотеки и читални; създаване и поддържане на електронни информационни мрежи; развиване и подпомагане на любителското художествено творчество; организиране на школи, кръжоци, курсове, клубове; празненства, концерти, чествания и младежки дейности;

събиране и разпространяване на знания за родния край; предоставяне на компютърни и интернет услуги.

Финансирането на читалищната дейност през 2014 г. се планира и подкрепя от:

Читалищното настоятелство на съответното читалище;

Община Шумен;

субсидия от Министерство на културата;

алтернативни начини.

Въз основа на получена информация от всяко читалище за дейността през 2014 г., съгласно чл. 26а, ал. 1 от ЗНЧ, Община Шумен предлага да бъдат подкрепени методически и финансово следните дейности:

1. НЧ „Асен Златаров 1872”, гр. Шумен, кв. Дивдядово

- „На вечерник в Дивдядово” – събор
- Дни на духовност и култура 2014
- Участие на ТС „Дивдядово” и ГАФ „Изворна” в Международен фолклорен фестивал „Мангалия” - Румъния

2. НЧ „Боян Пенев 1949”, гр. Шумен

- 65 години от основаването на НЧ „Боян Пенев – 1949”
- Национален конкурс за литературни творби и рисунки „България в сърцата и мечтите ни”
- Класически коледен концерт

3. НЧ „Добри Войников 1856”, гр. Шумен

- Международен фестивал на любителските исторически филми
- Международен фестивал на популярната градска песен „Есенни шуменски вечери”
- Отбелязване на 65 години от създаването на детски отдел на читалищната библиотека
- Оперетен концерт по случай 100 г. от създаването на Оперетната дружба в Шумен и 100 г. от първото оперетно представление
- Участие на ВФ „Малка серенада” в международен фестивал
- Участие в международен конкурс на хор „Родни звуци”

4. НЧ „Евролил 2005”, гр. Шумен

- Международен ден на ромите

5. НЧ „Екипе 1997”, гр. Шумен

- Международен ден на ромите

6. НЧ „Назъм Хикмет 1896”, гр. Шумен

- Рамазан Байрям
- Курбан Байрям
- Конкурс за поезия „Млади пера”

7. НЧ „Напредък 1869”, гр. Шумен

- 175 години от рождението на Илия Р. Блъсков
- 145 години читалище „Напредък 1969”
- Национална среща на поетите с китара „Шумен - БАРД”

8. НЧ „Отец Паисий 1929”, гр. Шумен, кв. Мътница

- Ден на квартала

9. НЧ „Пробуда 1958”, гр. Шумен

- „Уроци по родолюбие” – изложба, викторина и концерт
- Общински детски конкурс за рисунка „Българската народна приказка в картина”

10. НЧ „Просвета 1926”, гр. Шумен, кв. Макак

- Празник на квартала
- Участие на кукерската група в национални събори

11. НЧ „Стилиян Чилингиров 1963”, гр. Шумен

- Празнични концерти на ГДО „М. Биков“
- Празник на квартала
- Концерт „Откровенията на Маестрото”
- Участие на ВГ „Божур”, ВГ „Веселина” и ГДО „Михаил Биков” в международни фестивали

12. НЧ „Годор Петков 1963”, гр. Шумен

- Пресъздаване на обичай „Олелии” по повод Сирни заговезни
- „Гергьовденска люлка”
- Второ издание на „Седмица на детето с отворени занаятчийски работилници”
- Традиционен коледен концерт
- Участие на Ансамбъл „Звънче” в Международен фестивал в Тайван и на АНПТ „Мадара“ в международни фестивали

13. НЧ „Добри Люцканов 1912”, с. Васил Друмев

- „Заблеяло ми е агънце” – традиционен събор на Гергьовден
- Ден на моето село
- 95 години от рождението на Добри Люцканов

- 14. НЧ „Земеделец 1900”, с. Велино**
  - Ден на селото

- 15. НЧ „Земеделец 1903”, с. Панайот Волов**
  - Ден на селото

- 16. НЧ „Извор 1922”, с. Средня**
  - Ден на селото

- 17. НЧ „Изгрев 1929”, с. Ветрище**
  - Ден на селото
  - V Празник на терлика

- 18. НЧ „Напредък 1920”, с. Царев Брод**
  - Ден на селото

- 19. НЧ „Образование 1898”, с. Овчарово**
  - Ден на селото

- 20. НЧ „Отец Паисий 1931”, с. Градище**
  - Дни на селото
  - II Празник на гъозлемите

- 21. НЧ „Паисий Хилендарски 1927”, с. Черенча**
  - Ден на селото

- 22. НЧ „Пробуда 1933”, с. Благово**
  - Ден на селото

- 23. НЧ „Пробуда 1927”, с. Вехтово**
  - Ден на селото

- 24. НЧ „Пробуда 1927”, с. Радко Димитриево**
  - Ден на селото

- 25. НЧ „Просвета 1880”, с. Ивански**
  - Дни на селото

- 26. НЧ „Просвета 1925”, с. Илия Блъсков**
  - Ден на селото

27. НЧ „Просвета 1908”, с. Мадара

- Ден на селото
- „Мадара - уникален символ“ – фолклорен събор

28. НЧ „Развитие 1907”, с. Дибич

- Ден на селото
- Участие на танцов състав „Лудоселци“ в Балкански фестивал

29. НЧ „Развитие 1895”, с. Салманово

- „Весела динияда” – Празник на динята

30. НЧ „Св. Св. Кирил и Методий 1928”, с. Лозево

- Ден на селото

31. НЧ „Христо Ботев 1929”, с. Друмево

- Ден на селото

32. НЧ „Христо Ботев 1907”, с. Мараш

- Ден на селото

33. НЧ „Христо Ботев 1927”, с. Новосел

- Дни на селото

34. НЧ „Христо Ботев 1926”, с. Струйно

- Ден на селото